

પરિષદવૃત્ત

સંકલન : અનિલા દલાલ

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ : ૪૪મું અધિવેશન-૨૦૦૭

કલ્ચરલ ફોરમ, ગાંધીનગર તેમજ સહયોગી સંસ્થાઓના યજમાનપદે ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદનું ૪૪મું અધિવેશન તા. ૨૦-૧૨-૨૨ ડિસેમ્બર ૨૦૦૭ દરમ્યાન ગાંધીનગરમાં યોજાશે.

અધિવેશન-સ્થળ : ટાઉનહોલ પરિસર, સેક્ટર-૧૭, ઘ-૪ના બસ સ્ટેન્ડ પાસે, ગાંધીનગર
સંપર્કસૂત્ર : શ્રી કૃષ્ણકાન્ત ઝા, ગાંધીનગર સમાચાર, ૬૮૪-૧, ચ માર્ગ, સેક્ટર-૮, ગાંધીનગર. ફોન : ૨૩૨-૨૨૫૭૧, ૨૩૨-૩૭૫૭૧ ફેક્સ : ૨૩૨-૩૦૫૭૧

તા. ૨૦-૧૨-૨૦૦૭ - ગુરુવાર

પૂર્વસંધ્યાના કાર્યક્રમો

(૧) ગ્રંથયાત્રા : બપોરે ૩.૦૦થી ૪.૦૦

(૨) પુસ્તકપ્રદર્શન : ઉદ્ઘાટન :

ઉદ્ઘાટક : શ્રી ભોળાભાઈ પટેલ

અતિથિવિશેષ : શ્રી પ્રવીણ ક. લહેરી

(૩) પારિતોષિક-વિતરણ : (i) પ્રગતિ મિત્રમંડળ, મુંબઈ દ્વારા યોજાયેલી વાર્તાસ્પર્ધાના વિજેતા સ્પર્ધકોને પ્રગતિ મિત્રમંડળ દ્વારા પારિતોષિકો એનાયત થશે. (ii) કલ્ચરલ ફોરમ દ્વારા આયોજિત સ્પર્ધાઓનાં પારિતોષિકો એનાયત થશે.

(૪) ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલા, સાર્થ જોડણીકોશ પર આધારિત સ્પેલચેકરનું પરિષદની કાર્યવાહક સમિતિના વરિષ્ઠ સભ્ય શ્રી કુલીનચંદ્ર યાજ્ઞિકના હસ્તે લોકાર્પણ

(૫) યજમાન સંસ્થા તરફથી સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ રાત્રિના આઠ વાગે

નોંધ : ગ્રંથયાત્રા સિવાયના બધા જ કાર્યક્રમો અધિવેશનના સ્થળ પર યોજાશે.

તા. ૨૧-૧૨-૨૦૦૭ - શુક્રવાર

અધિવેશન ઉદ્ઘાટન-બેઠક : સવારે ૧૦.૦૦ વાગે

કાર્યક્રમ

વંદનાગીત : જય જય ગરવી ગુજરાત

સ્વાગતમંત્રીનું પ્રવચન : શ્રી કૃષ્ણકાન્ત ઝા

સ્વાગતવિધિ

સ્વાગતપ્રમુખશ્રીનું વક્તવ્ય : શ્રી માણેકલાલ પટેલ

પરિષદનો વાર્ષિક અહેવાલ : શ્રી રતિલાલ બોરીસાગર

નિવૃત્ત થતા પ્રમુખશ્રીનું ઉદ્બોધન : શ્રી કુમારપાળ દેસાઈ

વરાયેલા પ્રમુખશ્રીનો પરિચય : શ્રી પ્રકાશ ન. શાહ

મંગલદીપ-પ્રાગટ્ય : પૂ. મોરારિબાપુ, શ્રી નારાયણ દેસાઈ,
શ્રી કુમારપાળ દેસાઈ, શ્રી ગુણવંત શાહ

પ્રમુખના કાર્યભારની સોંપણી

પ્રમુખશ્રીનું ઉદ્બોધન : શ્રી નારાયણ દેસાઈ

પૂ. મોરારિબાપુનાં આશીર્વાચન

શુભેચ્છા પ્રવચન : શ્રી ગુણવંત શાહ

પ્રાસંગિક પ્રવચન : શ્રી રઘુવીર ચૌધરી

આભારવિધિ

તા. ૨૧-૧૨-૨૦૦૭ - શુક્રવાર

પ્રથમ બેઠક : નવલકથા : બપોરે ૨.૩૦ કલાકે

વિભાગીય અધ્યક્ષ : શ્રી દિનકર જોશી

વક્તાઓ : શ્રી ઇલા આરબ મહેતા

શ્રી બિંદુ ભટ્ટ

સંચાલન : શ્રી રવીન્દ્ર પારેખ

રાત્રિ-બેઠક : આસ્વાદ : રાત્રે ૮.૦૦થી ૧૦.૦૦

અધ્યક્ષ : શ્રી પરેશ નાયક

તા. ૨૨-૧૨-૨૦૦૭ - શનિવાર

બીજી બેઠક : વિવેચન : સવારે ૧૦.૦૦ કલાકે

વિભાગીય અધ્યક્ષ : શ્રી રમણ સોની

વક્તાઓ : શ્રી રમેશ ઓઝા

શ્રી કે. બી. શાહ

શ્રી બાબુ સુથાર

સંચાલન : શ્રી અનિલા દલાલ

તા. ૨૨-૧૨-૨૦૦૭ - શનિવાર

ત્રીજી બેઠક : સુંદરમ્ શતાબ્દીવંદના બપોરે ૨.૦૦ વાગે

વિભાગીય અધ્યક્ષ : શ્રી હરિકૃષ્ણ પાઠક

ગીત : શ્રી હર્ષદ ત્રિવેદી

કવિતા : શ્રી વિનોદ જોશી

વાર્તા : શ્રી યોગેશ જોશી

વિવેચન : શ્રી રવીન્દ્ર પારેખ

સંચાલન : શ્રી ભારતી દવે

સમાપન-બેઠક : ૪.૩૦ કલાકે

નોંધ : (૧) તા. ૨૦-૧૨-૨૦૦૭ના રોજ સવારે તેમજ બપોરે આવનાર પ્રતિનિધિઓએ અધિવેશન-સ્થળ પર સ્વાગતકક્ષમાં યજમાન સંસ્થાના પ્રતિનિધિનો સંપર્ક કરવો જેથી ભોજન-ઉતારાના પ્રબંધમાં અનુકૂળતા રહે. અમદાવાદથી ગાંધીનગર જવા માટે રેલવે સ્ટેશન, એસ.ટી. સ્ટેન્ડ, પાલડી, નહેરુબ્રિજ, ઇન્કમટેક્સ વગેરે સ્થળોએથી વારંવાર બસ મળતી રહે છે.

(૨) અધિવેશનમાં આવવા માંગતા ડેલિગેટોએ ભોજન-ઉતારા ફી રૂ. ૨૦૦/- તથા ડેલિગેટ ફી રૂ. ૧૦૦/- ભરવાના રહેશે. વિદ્યાર્થીઓને ૫૦ ટકા કન્સેશન મળશે. (કાર્યક્રમનો અહેવાલ રજૂ કરે તે વિદ્યાર્થીને સર્ટિફિકેટ આપવામાં આવશે.) ભોજન-ઉતારા ડેલિગેટ ફી તા. ૧૫-૧૨-૦૭ સુધીમાં પરિષદ કાર્યાલયમાં ભરી દેવામાં આવે તો વિશેષ અનુકૂળતા રહેશે.

(૩) મધ્યસ્થ અને કારોબારીની બેઠક તા. ૨૨-૧૨-૦૭ના રોજ અધિવેશન સ્થળે સવારે ૮.૩૦ કલાકે મળશે.

(૧) તા. ૨૮-૧૦-૨૦૦૭ - ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, ગુજરાત વિશ્વકોશ ટ્રસ્ટ, ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી અને નિર્માણ ટ્રસ્ટ (અમેરિકા)ના સંયુક્ત ઉપક્રમે 'બ્રિટનમાં ગુજરાતીઓ : ઇનુબિટવિનનેસથી હોમલીનેસ' (લેખકો : પ્રવીણ ન. શેઠ અને ડૉ. જગદીશ દવે) ગ્રંથનું પ્રાગટ્ય તેમજ તે સંદર્ભે કાર્યશિબિર યોજવામાં આવ્યો. અધ્યક્ષસ્થાને પ્રો. લૉર્ડ શ્રી ભીખુ પારેખ હતા. ડાયસ્પોરા અંગે શ્રી ભોળાભાઈ પટેલ અને શ્રી કુમારપાળ દેસાઈએ વક્તવ્યો આપ્યાં. અન્ય વક્તાઓનાં પણ પ્રાસંગિક વક્તવ્યો થયાં.

(૨) તા. ૩૧-૧૦-૨૦૦૭ - પરિષદ, દર્શક ફાઉન્ડેશન અને પીડિલાઈટ ઇન્ડસ્ટ્રીઝના ચેરમેન શ્રી બળવંતભાઈ પારેખના સૌજન્યથી એક વિશિષ્ટ કાર્યક્રમ યોજાયો, જેમાં સામાન્ય શબ્દાર્થશાસ્ત્ર અને પ્રત્યાયન-તાલીમના અમેરિકાસ્થિત નિષ્ણાતો શ્રીમતી એન્ડ્રિયા જોન્સન અને સ્ટીવન સ્ટોકેડેલનાં વક્તવ્યો યોજાયાં. શ્રી ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળાએ ભૂમિકારૂપ વક્તવ્ય આપ્યું. તે પછીની ચર્ચા-વિચારણા, વિચારવિમર્શ રસપ્રદ રહ્યાં હતાં.

(૩) તા. ૨-૧૧-૨૦૦૭ - રવીન્દ્ર ભવનના ઉપક્રમે રવીન્દ્રનાથના કાવ્ય 'તોમાય ચિનિ બલે આમિ કરેછિ ગરવ' વિષે સુજ્ઞાબહેન શાહ, લાભશંકર ઠાકર અને નિરંજન ભગતે પોતાની દષ્ટિએ અર્થઘટન કર્યું. સુજ્ઞાબહેને મૂળ બંગાળી કૃતિનો ઝીણવટથી અર્થ અને વિશ્લેષણ આપ્યાં, તો અન્ય બન્ને વક્તાઓએ કાવ્યમાં અંતર્નિહિત સર્જક વિશેના અને કલા વિશેનાં સંદર્ભો ઉદ્ઘાટિત કર્યાં.

(૪) તા. ૩-૧૧-૦૭ અને ૪-૧૧-૦૭ - પરિષદ અને શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગ મંડળ (સાયલા)ના સંયુક્ત ઉપક્રમે સાયલા મુકામે બે-દિવસીય સાહિત્ય સત્રનું આયોજન થયું. વિષય હતો : મધ્યકાલીન ગુજરાતી કવિતા અને તત્ત્વદર્શન. બીજે દિવસે 'શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર : સાધક અને સર્જક' તેમજ જયભિખ્મુ શતાબ્દીવંદના. (અહેવાલ જોડેલો છે.)

(૫) ૨૪-૧૧-૨૦૦૭ - પરિષદ અંતર્ગત એની સરૈયા લેખિકા પ્રોત્સાહન નિધિના ઉપક્રમે યોજવામાં આવેલી ટૂંકીવાર્તા લેખનસ્પર્ધાના વિજેતાઓને ઇનામ અર્પણ કરવાનો કાર્યક્રમ પરિષદપ્રમુખ કુમારપાળ દેસાઈની અધ્યક્ષતામાં અને મુ. ધીરુબહેન પટેલની ઉપસ્થિતિમાં યોજાઈ ગયો. અતિથિવિશેષ તરીકે શ્રીમતી ઇલાબહેન પાઠકે ઇનામ વિતરણ કર્યાં અને પોતાનું વક્તવ્ય આપ્યું. નિર્ણાયકોમાંથી (શ્રીમતી વર્ષા અડાલજા અને શ્રી હર્ષદ ત્રિવેદી) શ્રી હર્ષદભાઈ ત્રિવેદીએ સ્પર્ધા માટે આવેલી ટૂંકીવાર્તાઓ વિશે મુદ્દાઓ સહિત ઉદાહરણો આપીને ચર્ચા કરી. વિજેતાઓ :

(૧) શ્રી રેણુકા પટેલ, (૨) શ્રી નિર્ઝરી મહેતા (૩) શ્રી પ્રજ્ઞા પટેલ

(૬) ૨૪-૧૧-૨૦૦૭ - ઇનામ વિતરણ સમારંભ પછીનો કાર્યક્રમ પણ એનીબહેન સરૈયા પ્રોત્સાહન નિધિ અંતર્ગત હતો. આ નિધિ અંતર્ગત જાન્યુઆરી ૨૦૦૭માં લેખિકાઓ

માટે એકાંકીલેખનના કાર્યશિબિરો બે તબક્કામાં યોજવામાં આવ્યા હતા. તેમાં બીજા શિબિરમાં આખરે ૧૫ એકાંકીઓ અદિતિબહેન દેસાઈના માર્ગદર્શન હેઠળ પસંદ કરાયેલાં. તેમાંથી ત્રણ એકાંકીઓનું ૨૪-૧૧-૦૭ના રોજ રા. વિ. પાઠક સભાગૃહમાં મંચન થયું :

(i) 'અને રસ્તો વળી ગયો' : લેખિકા : સુધા મહેતા

(ii) 'પ્રેમ ??' : લેખિકા : ઊર્મિ પંડિત

(iii) કાગડો : લેખિકા : પૂર્વી ઓઝા

ત્રણે નાટકોનું દિગ્દર્શન અદિતિબહેન દેસાઈએ કર્યું હતું. રચનાઓનું સ્તર સારું હતું અને અદિતિબહેનના માર્ગદર્શન હેઠળનો કલાકારોનો અભિનય પણ સ્પર્શી ગયો હતો. કાર્યક્રમ ગુજરાતી રંગભૂમિને માટે આશાસ્પદ રહ્યો. ૨૫ કલાકારોએ ભાગ લીધો હતો. જશવંત ઠાકર ફાઉન્ડેશનના સહયોગથી પરિષદે આ કાર્યક્રમ યોજ્યો હતો. આર્થિક સહયોગ પણ ફાઉન્ડેશને આપ્યો. સંગીતની પાર્શ્વભૂમિકા અને પ્રકાશનું સંયોજન ઉપકારક રહ્યાં હતાં.

(૭) તા. ૨૫-૧૧-૨૦૦૭ના રોજ જશવંત ઠાકર ફાઉન્ડેશનના સહયોગમાં એક વિશિષ્ટ કાર્યક્રમ યોજાયો. લેખિકાઓનાં બીજાં દસ એકાંકીઓનું રા. વિ. પાઠક સભાગૃહમાં પઠન થયું : 'રૂપ-મુક્તિ' (અનિલા દલાલ), 'ખુશબૂ' (લતા હિરાણી), 'થોડુંક અજવાળું' (સુહાસ ઓઝા), 'એક્કિઝટ અથવા પ્રસ્થાન' (દીના પંડ્યા), 'ઢળતો સૂરજ - ઊગતાં ફૂલ' (ભાર્ગવી પંડ્યા), 'જંગલની કહાની' (પ્રફુલ્લા પૂનમચંદ), 'મૈત્રી' (હેતલ ગાંધી), 'સિક્કાની બે બાજુ' (દીપ્તિ શાહ), 'પત્ર' (નિર્મળા મેકવાન), 'અ-જન્મા' (પારુલ દેસાઈ).

એકાંકીઓનાં પઠનનો કાર્યક્રમ પડકારરૂપ હતો, પણ અદિતિબહેને એ પડકારને ઝીલ્યો. વાણી - અવાજના રણકા - હાવ-ભાવની મુખભાવ સાથેની એવી તો સંગતિ પઠન દરમિયાન યોજાઈ કે જાણે નાટ્યાભિનયનો (performance) જ સૌને અનુભવ થયો, વાચિકમ્ એકલું જ નહીં. કોઈ નાટકના સ્તરની મર્યાદાથી કે વાચકની મર્યાદાથી ક્યારેક ક્યારેક પઠનમાં ઝેલો આવતો, પણ મહદંશે ૪૫ કલાકારોનો સહકાર સાર્થક નીવડ્યો. સમગ્ર કાર્યક્રમનું આયોજન જશવંત ઠાકર ફાઉન્ડેશન વતી શ્રીમતી રક્ષાબહેન નાયકે કર્યું હતું. કલાકારોમાંથી અર્ચન ત્રિવેદી, શિલ્પા ઠાકર, નૈષધ શુક્લ, પ્રવીણ દવે, વિનોદ નાયક, સત્યમ્ જોષી, નારાયણી ઠાકર, પ્રતિભા રાવળ, રક્ષા નાયક, અદિતિ દેસાઈ - એ સૌએ એકાંકીઓના વાચિકમ્ માટેની જવાબદારી અને પડકાર પોતાના યથોચિત દિગ્દર્શન દ્વારા, સફળતાપૂર્વક ઉપાડી લીધાં હતાં, અને કલાકારમાં રહેલી અવાજની ભાવવાહિતાને પ્રકટ કરાવવાની કુશળતા દાખવી હતી.

શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર સોભાગની ભૂમિકામાં સાહિત્યસત્ર

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ અને શ્રી રાજ-સોભાગ સત્સંગમંડળના સંયુક્ત ઉપક્રમે તા. ૩-૪ નવેમ્બર ૨૦૦૭ દરમિયાન શ્રીમદ્ સોભાગની ભૂમિ સાયલા ખાતે અધ્યાત્મ અને ભક્તિપૂર્ણ વાતાવરણમાં એક સાહિત્યસત્ર યોજાઈ ગયું. આ સાહિત્યસત્રમાં મધ્યકાલીન ગુજરાતી ભક્તિપરંપરા, શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર : સાધક અને સર્જક તેમજ જયભિખ્મુને શતાબ્દીવંદના એમ ત્રિવિધ વિષયોને આવરી લેવાયા હતા. ઉદ્ઘાટનબેઠકના આરંભમાં સાયલાની સ્કૂલની બહેનોએ સુંદર નૃત્ય દ્વારા સરસ્વતી-પ્રાર્થના અને સ્વાગત-ગીત રજૂ કર્યાં હતાં. નૃત્ય દરમિયાન બાળાઓની મનોહર અંગભંગિઓ અને લયના આરોહ-અવરોહ સાથે થયેલું ગાન મનને મોહી લે તેવાં હતાં. યજમાન સંસ્થાના મુમુક્ષુ-સાધક વિક્રમભાઈ શાહે શ્રીમદ્ રાજચંદ્રની વાણી દ્વારા

સૌનું સ્વાગત કર્યું હતું. પરિષદમંત્રી અનિલાબહેન દલાલના ભૂમિકારૂપ વક્તવ્ય બાદ પરિષદના આગામી પ્રમુખ શ્રી નારાયણભાઈ દેસાઈએ દીપ-પ્રાગટ્ય દ્વારા સત્રનું ઉદ્ઘાટન કરી પોતાના વક્તવ્યમાં જણાવ્યું હતું કે હાલનું સાહિત્ય યુગપરિવર્તનકારી ત્યારે જ થઈ શકે જ્યારે તેમાં પ્રાચીન સાહિત્યનાં સુક્ષ્ણ ગૂંથ્યાં હોય અને ભાવિનું બીજ પડેલું હોય. ટી.વી. ચેનલોનો સમાજ પર પડતો પ્રભાવ, સંપ્રદાયને અપાતું મહત્ત્વ, પર્યાવરણ સાથે મનુષ્યની છેડતી વગેરે પ્રશ્નો વિશે તેમણે ચિંતા વ્યક્ત કરી હતી. યજમાન સંસ્થાના અધિષ્ઠાતા ભાઈશ્રી નલિનભાઈ કોઠારીએ સંસ્થાની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ વિશે માહિતી આપી કહ્યું હતું કે કળા સંવેદનને જીવંત રાખે છે એટલું જ નહીં, વ્યાપક પણ બનાવે છે એટલે અહીં સાહિત્યનું સત્ર યોજ્યું છે. મુખ્ય વક્તવ્ય આપતાં રઘુવીર ચૌધરીએ સમગ્ર ભક્તિપરંપરાનો ટૂંકમાં એમની વિશિષ્ટ શૈલી દ્વારા પરિચય કરાવ્યો હતો. અધ્યક્ષીય પ્રવચનમાં પરિષદપ્રમુખ શ્રી કુમારપાળ દેસાઈએ સંતપરંપરા અને સંતકવિતાનાં વિવિધ પરિમાણો દર્શાવ્યાં હતાં. 'પ્રેમની પરબ'ના આચાર્ય ચન્દ્રકાન્ત વ્યાસે આભારદર્શન કર્યું હતું તેમજ સમગ્ર કાર્યક્રમનું સંચાલન કર્યું હતું.

બપોર પછીની પહેલી અને બીજી બેઠક મધ્યકાલીન કવિતા અને તત્ત્વદર્શનની હતી. પહેલી બેઠકના અધ્યક્ષસ્થાનેથી ભોળાભાઈ પટેલે મહત્ત્વની વાત કરી હતી કે મધ્યકાલીન તમામ ભક્તોમાં કેટલીક સામાન્ય માન્યતાઓ છે, સામાન્ય વિશ્વાસો છે પણ એ આંતરવિરોધ નથી. તેમણે મધ્યકાલીન ભારતીય સાહિત્યના મહત્ત્વના કવિઓ વિશે સદૃષ્ટાંત વાતો કરી હતી. વિનોદ જોશીએ નરસિંહ મહેતા વિશે વક્તવ્ય આપતાં તેમની કવિતા વિશે ઝીણવટભર્યાં નિરીક્ષણો રજૂ કર્યાં હતાં. નીતિન વડગામાએ મીરાં વિશે વક્તવ્ય આપતાં સ્પષ્ટ કર્યું હતું કે મીરાંના જીવન અને કવિતાને જુદાં પાડીને જોઈ શકાય તેમ નથી. દયારામ વિશે વક્તવ્ય આપતાં હરિકૃષ્ણ પાઠકે તેમને સંક્રાન્તિકાળના કવિ તરીકે ઓળખાવી તેમની ભાષાના સૌન્દર્યનો મહિમા કર્યો હતો. બીજી બેઠકના અધ્યક્ષસ્થાનેથી નરોત્તમ પલાણે પ્રારંભે આનંદઘન, દાસી જીવણ અને બ્રહ્માનંદ – ત્રણેય કવિઓ સંદર્ભે વિગતે સમૃદ્ધ ભૂમિકા બાંધી આપી હતી. લાભશંકર પુરોહિતે તેમની રસમય શૈલીમાં ગાન સાથે આનંદઘનના સાહિત્ય વિશે ચર્ચા કરી હતી. નાથાલાલ ગોહિલે દાસી જીવણ વિશે વક્તવ્ય આપતાં શા માટે દાસીભાવ ? – ની ચર્ચા કરી તેમની કવિતામાં રહેલા સાત પડદાઓને ખોલી આપ્યા હતા. સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના કવિ બ્રહ્માનંદ વિશેનું રમેશ મ. દવેનું વક્તવ્ય પણ અભ્યાસપૂર્ણ રહ્યું હતું.

૪થી નવેમ્બરની સવાર શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર માટેની હતી જેના અધ્યક્ષ હતા કુમારપાળ દેસાઈ. આ બેઠકના આરંભે કુમારપાળ દેસાઈકૃત 'શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર અને ગાંધીજી' પુસ્તકનું લાભશંકર પુરોહિત દ્વારા વિમોચન થયું હતું. યજમાનસંસ્થાના મુમુક્ષુ-સાધક વિક્રમ શાહ તેમજ મીનળ શાહે શ્રીમદ્ રાજચંદ્રનાં જીવન અને સાધના વિશે વિગતે પરિચય આપતું સંયુક્ત પ્રવચન આપ્યું હતું. રાજેન્દ્ર પટેલે શ્રીમદ્ના ગદ્ય વિશે વક્તવ્ય આપતાં સાધક, સર્જક, ભાષાનું પોત, ભાષાનું પ્રયોજન, ગદ્યશૈલી વગેરે વિશે ચર્ચા કરી હતી. પ્રીતિ શાહે શ્રીમદ્ની વાણીને તર્કની ખોજ નહીં પણ આત્મજ્ઞાનીના અનુભવની વાણી તરીકે ઓળખાવી તેમના પદ્યની ચર્ચા કરી હતી. ચોથી અને અંતિમ બેઠક 'જયભિખ્ખુ શતાબ્દીવંદના'ની હતી. જેના અધ્યક્ષ હતા વિનોદ અધ્વર્યુ. તેમણે આરંભે ભૂમિકામાં મૂલ્યનિષ્ઠ લેખક અને જીવનનિષ્ઠ વ્યક્તિ તરીકેનું જયભિખ્ખુનું વ્યક્તિત્વ ઉપસાવી આપ્યું હતું. બળવંત જાનીએ તેમના વક્તવ્યમાં કર્મશીલ સારસ્વત તરીકે

તેમનો મહિમા કર્યો હતો. પ્રવીણ દરજીએ ચરિત્રકાર તરીકેના તેમના વ્યક્તિત્વને ઉપસાવતાં કહ્યું કે જયભિખ્ખુ સૌના સાહિત્યકાર છે. રમણીક મારુએ જયભિખ્ખુની નવલકથાઓમાં રહેલી સત્ત્વશીલતાનો પુરસ્કાર કર્યો હતો. યશવંત મહેતાએ બાળસાહિત્યકાર તરીકેનાં તેમનાં વિવિધ પાસાંને ઉપસાવી આપ્યાં હતાં.

આ ઉપરાંત રાત્રિબેઠકમાં નિરંજન પંડ્યા તેમજ અન્ય કલાકારો દ્વારા રજૂ થયેલું ભક્તિસંગીત, સાયલા ગામની મધ્યમાં જયભિખ્ખુ માર્ગનું નામાભિધાન, શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર જીવનદર્શન તથા આશ્રમની આધ્યાત્મિક અને જનહિતની પ્રવૃત્તિઓ વિશે પ્રદર્શન વગેરેનો લાભ પણ મળ્યો હતો. બંને દિવસો દરમિયાન મુમુક્ષુ-સાધકોની વિશાળ સંખ્યામાં ઉપસ્થિતિ ધ્યાન ખેંચતી હતી.

– પારુલ કંદર્પ દેસાઈ

